

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล การอภิปรายผล ปัญหาและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมและการมีส่วนร่วมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากร โรงเรียนกลุ่มการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชที่ทำการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2548 ซึ่งมีจำนวน 98 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนนังคะทวีศิลป์ จำนวน 55 คน โรงเรียนพระธาตุมุนิธิ จำนวน 25 คน โรงเรียนท้าวราชกูร์สงเคราะห์ จำนวน 18 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายปิดจำนวน 5 ข้อ
2. แบบแบบสอบถามวัดระดับความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบวัดระดับจำนวน 67 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOW ดังนี้

1. ข้อมูลจากข้อคำถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลจากคำถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความพร้อม – การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในตารางประกอบคำอธิบาย

การแปลความหมายของคะแนนจากข้อมูลที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนของ บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ (2542 : 114) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ระดับความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ระดับความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ระดับความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ระดับความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ระดับความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

1. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านโครงสร้างหลักสูตร ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านเป้าหมาย ด้านการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านภารกิจ และด้านวิสัยทัศน์ โดยมีค่าเฉลี่ยด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เฉลี่ยสูงสุดและด้านวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช

มีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ตามสถานะของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงร้อยละ 60.20 มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไปร้อยละ 70.40 มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 56.10 สอนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ร้อยละ 38.80 และส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคณะอนุกรรมการกลุ่มสาระร้อยละ 60.20

3. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ด้านวิสัยทัศน์พบว่าในแต่ละประเด็นจะอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ กำหนดจากธรรมนูญโรงเรียน/แผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนสามารถสะท้อนภารกิจที่สังคม/สถานศึกษาต้องการอย่างชัดเจน มีการประชุมปฏิบัติการของคณะกรรมการจัดทำวิสัยทัศน์ กำหนดจากความต้องการของผู้เรียน มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง กำหนดจากความต้องการของชุมชน กำหนดจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ยการกำหนดจากธรรมนูญโรงเรียน/แผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนสูงสุด และสามารถสนองตอบต่อปัญหาของชุมชนต่ำที่สุด

4. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ด้านภารกิจพบว่าในแต่ละประเด็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือเป็นข้อกำหนดที่สะท้อนมาจากวิสัยทัศน์เป็นงานที่ครอบคลุมวิสัยทัศน์ตามความต้องการของชุมชนและคณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์พิจารณา กำหนดภารกิจ โดยมีค่าเฉลี่ยเป็นข้อกำหนดที่สะท้อนมาจากวิสัยทัศน์สูงสุด และคณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์พิจารณา กำหนดภารกิจต่ำที่สุด

5. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ด้านเป้าหมายพบว่าในทุกประเด็นจะอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเป็นไปได้เหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โดยมีค่าเฉลี่ยสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงสุดและมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ต่ำสุด

6. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์พบว่าในทุกประเด็นจะอยู่ในระดับมาก ตามลำดับคือเป็นคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม กำนินิม แสดงเอกลักษณ์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมาย และคณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีค่าเฉลี่ยเป็นคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมสูงสุด และ คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่ำสุด

7. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ด้านโครงสร้างหลักสูตรพบว่าในทุกประเด็น จะอยู่ในระดับมาก ตามลำดับคือสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดสัดส่วนเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ มีการสอบถามความเป็นครู ในโรงเรียน เรื่องความเหมาะสมของเวลาเรียนตามโครงสร้าง กำหนดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ครบ ทุกประเภทกิจกรรม กำหนดสาระเพิ่มเติมสอดคล้องตามความต้องการของท้องถิ่น และเกิดจากการ มีการร่วมคิด ร่วมทำ และครอบคลุมโครงสร้างหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สูงสุด และเกิดจากการมีการร่วมคิด ร่วมทำ และ ครอบคลุมโครงสร้างหลักสูตรต่ำสุด

8. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ด้านรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่าใน ทุกประเด็นจะอยู่ในระดับมาก ตามลำดับคือ ครบตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน คำอธิบายรายวิชามีความชัดเจน สะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ มีการสอบถาม ความคิดเห็นครูในโรงเรียนเรื่องการกำหนดรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา กำหนดแผนการเรียนรู้ สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ กำหนดหน่วยการเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้รายปี มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ และกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่การเรียนรู้ท้องถิ่น/ชุมชน โดยมี ค่าเฉลี่ยครบตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงสุด และ กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่การเรียนรู้ท้องถิ่น/ชุมชนต่ำสุด

9. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพบว่าในทุก ประเด็นจะอยู่ในระดับมาก ตามลำดับคือ กิจกรรมแต่ละระดับเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของ ผู้เรียน มุ่งปลูกฝังค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด มีการพิจารณาเลือก กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดระเบียบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนอย่างหลากหลาย และเกื้อกูลและส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่ม สาระการเรียนรู้อื่น โดยมีค่าเฉลี่ยกิจกรรมแต่ละระดับเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน สูงสุด และเกื้อกูลและส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำสุด

10. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัด นครศรีธรรมราชมีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนรู้และ

ส่งเสริมการเรียนรู้พบว่าในทุกประเด็นจะอยู่ในระดับมาก ตามลำดับคือ มีการประชุมร่วมระหว่างบุคลากรด้านวิชาการกับด้านแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน กำหนดโครงการส่งเสริมผู้เรียน กำหนดการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อการใช้หลักสูตร การจัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยมีการบูรณาการระหว่าง 8 กลุ่มสาระ มีการวางแผนให้ทำโครงการ/โครงการ วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีการกำหนดแนวทางการเรียนในแต่ละวัน มีกำหนดแนะแนวการเรียนรู้สำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ กำหนดจัดและใช้แหล่งการเรียนรู้ และจัดทำโครงการโดยบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ โดยมีค่าเฉลี่ยมีการประชุมร่วมระหว่างบุคลากร ด้านวิชาการกับงานแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน กำหนดโครงการส่งเสริมผู้เรียนสูงสุดและจัดทำโครงการ โดยบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระต่ำสุด

11. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราชมีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้พบว่าในทุกประเด็นจะอยู่ในระดับมาก ตามลำดับคือมีหลักเกณฑ์/แนวปฏิบัติการเรียนรู้ 8 กลุ่ม มีวิธีการและเกณฑ์การจบหลักสูตรการศึกษาแต่ละเรื่อง จัดทำแนวปฏิบัติในการประเมินผล ปลายปีและผ่านช่วงชั้น มีวิธีการและเกณฑ์การจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดการนำเสนอความก้าวหน้าและรายงานการวัดและประเมินผลมีหลักเกณฑ์/แนวปฏิบัติการประเมินผล การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนกำหนดบทบาทหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องกับความประเมินผลการเรียนมีหลักเกณฑ์/แนวปฏิบัติการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกำหนดเกณฑ์ผ่านช่วงชั้น/เกณฑ์การจบการศึกษาเหมาะสมกับผู้เรียน/สภาพชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย มีหลักเกณฑ์/แนวปฏิบัติการประเมินผลการเรียนรู้ 8 กลุ่ม สูงสุด และกำหนดเกณฑ์การผ่านช่วงชั้น/เกณฑ์การจบการศึกษาเหมาะสมกับผู้เรียน/สภาพชุมชนต่ำสุด

12. บุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรพบว่าในทุกประเด็นจะอยู่ในระดับมาก ตามลำดับคือคณะกรรมการทุกคนประชุม กำหนดแนวนโยบายการจัดทำหลักสูตรและร่วมปฏิบัติการจัดทำหลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและด้านวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะอนุกรรมการบริหาร กิจกรรมแนะแนว คณะกรรมการดำเนินการวัดและประเมินผลด้านการเรียน คณะอนุกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และคณะกรรมการวิจัยเชิงประเมินผลหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ยคณะกรรมการทุกคนประชุม กำหนดแนวนโยบายการจัดทำหลักสูตรและร่วมปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรสูงสุด และคณะกรรมการวิจัยเชิงประเมินผลหลักสูตรต่ำสุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏข้างต้นมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้ การเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการวัดผลประเมินผลและประเมินผล การเรียนรู้ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านวิสัยทัศน์ สอดคล้องผลงานวิจัยของ ลาวัณย์ ตันต์สุทธีวงศ์ (2537 : 374) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าฝ่ายบริหารได้มีการเตรียมความพร้อมของครู โดยการจัดการอบรมการใช้หลักสูตร การผลิตสื่อการสอน การวัดและประเมินผลและนิเทศวิธีการสอนแก่ครู พร้อมทั้งจัดหาเอกสารหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน เอกสารทางวิชาการ หนังสือ ตำราประกอบการเรียนให้ครูได้ใช้อย่างเพียงพอ

จากผลการวิจัยข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภารกิจ ด้านเป้าหมาย ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านโครงสร้างหลักสูตร ด้านรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านวิสัยทัศน์ สถานศึกษาควรดำเนินการให้มีการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรในด้านวิสัยทัศน์ ให้สามารถสนองต่อปัญหาของชุมชน
2. ด้านภารกิจ สถานศึกษาควรดำเนินการกำหนดภารกิจเป็นงานที่ครอบคลุมวิสัยทัศน์ตามความต้องการของชุมชน
3. ด้านเป้าหมาย สถานศึกษาจัดให้มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องของภารกิจกับเป้าหมายให้ชัดเจน
4. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษาควรดำเนินการให้คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ลักษณะอันพึงประสงค์
5. ด้านโครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษาควรดำเนินการด้านการกำหนดโครงสร้างให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำและครอบคลุมโครงสร้างหลักสูตร

6. ด้านรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ สถานศึกษาควรดำเนินการให้มีการกำหนด

โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ท้องถิ่น/ชุมชน

7. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรดำเนินการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีการตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนอย่างหลากหลาย

8. ด้านการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ สถานศึกษาควรกำหนดให้มีการใช้แหล่งการเรียนรู้ให้มากขึ้น

9. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สถานศึกษาควรดำเนินการด้านการกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการเรียนรู้ให้มีความพร้อมมากขึ้น

10. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร สถานศึกษาควรดำเนินการให้มีความกรรมการด้านการวิจัยเชิงประเมินผลหลักสูตร